

Til: Utdannings- og
forskningskomiteen
Fra: Hovedorganisasjonen KA
Re: Statsbudsjettet for 2026

Kopi: [Mottakernavn]
Dato: 30. oktober 2025

Statsbudsjettet 2026 – innspill fra Hovedorganisasjonen KA, arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige og ideelle virksomheter

Barnehager (Kap. 231)

I statsbudsjettets kapitler under Kunnskapsdepartementet, finner vi i tabell 7.2 tall på utviklingen i barnetall i forskjellige typer private barnehager. Der kan vi lese at mens antall barn i private barnehager i Norge generelt har sunket med 4,7% fra 2020 til 2024, er nedgangen i det samme tidsrommet i antall barn i barnehager eid av menigheter og trossamfunn på 30,5%.

I arbeidet med å ivareta en mangfoldig barnehagesektor, er altså utgangspunktet for 2026 at den nisjen av barnehager vi i Hovedorganisasjonen KA representerer, forsvinner seks ganger så fort som private barnehager generelt.

Vi mener dette fordrer at særlige grep tas. Budsjettet viderefører satsingen på pedagogtettethet i levekårsutsatte områder, mer etter- og videreutdanning for ansatte og lav makspris. Vi støtter disse grepene. Likevel savner vi at det utredes en tilskuddsordning til barnehager som ønsker å drifte med en særskilt profil. Hvis vi vil gjøre noe konkret for mangfoldet i sektoren, er det første grepet man bør ta, å gjøre det attraktivt økonomisk å drive nisjebarnehage.

Regjeringens barnehagestrategi, *Barnehagen for en ny tid*, viser til at ideelle barnehager har lavere driftsmarginer enn andre barnehager (figur 4.2, side 43). Dette er kritisk for de barnehagene vi representerer, fordi disse har offentlig tjenstepensjon, og dermed bygger seg en framtidig gjeldsforpliktelse år for år overfor sine ansatte. Overskudd fra driften må derfor gå til avsetning i pensjonsfond for å sikre de ansattes fremtidige rettigheter. Strategien viser videre at ideelle barnehager har høyere personalkostnader enn andre barnehager, samt at menigheter i Den norske kirke gir menighetsbarnehagene lav husleie i kirkene (tabell 4.1, side 46).

Vi viser til kommunal- og distriktsdepartementets budsjettkapitler, der det omtales en økning i rammetilskuddet til kommunene på kr 10 millioner for iverksetting av *særregelen for private barnehager med historiske pensjonsforpliktelser basert på avtaler om offentlig tjenstepensjon*. Dette tiltaket er ett av få tiltak som treffer tros- og livssynsbarnehager godt, da alle Den norske kirkes barnehager har offentlig tjenstepensjon, og har hatt det helt siden ansatte i Den norske kirke var kommunalt ansatte (altså fra før 1997). KA har merket at det har vært mye støy rundt andre sider ved regjeringens barnehagepolitikk, men vil peke på at det er helt avgjørende at dette tiltaket nå innføres.

KA ber utdannings- og forskningskomiteen påpeke den vanskelige situasjonen ideelle barnehager nå står i, som er tydelig beskrevet i datamaterialet som de senere årene er blitt presentert om sektoren. Vi ber komiteen understreke viktigheten av innføringen særregelen for private barnehager med historiske pensjonsforpliktelser basert på avtaler om offentlig tjenstepensjon, som et av få tiltak som faktisk hjelper mange av disse barnehagene.

Post 66

Kapittel 231, post 66 inneholder midler til tilskudd til økt barnehagedeltakelse blant minoritetsspråklige barn. Midlene har blitt benyttet av kommuner til å finansiere tilskudd til åpne barnehager. Regjeringens barnehagestrategi viser at antallet åpne barnehager har falt dramatisk de siste 15 årene, og tiltak bør settes inn.

I år foreslår regjeringen å kutte hele post 66, og flytte midlene inn under den nye tverrsektorielle søknadsordningen for barne- og ungdomstiltak under BFD. KA, hvis medlemsvirksomheter driver 17 åpne barnehager, vil uttrykke skepsis til at et viktig pedagogisk tilbud som åpne barnehager flyttes inn under en tilskuddspost i BFD, hvor faren er at åpne barnehager mer blir regnet som et sosial- og integreringstiltak.

Dersom samfunnet og politikere beveger seg mot en slik forståelse av åpne barnehager, vil tilbudet fort miste sin relevans som et universelt tilbud til småbarnsfamilier, og bli oppfattet som stigmatiserende på en måte som ikke skjer i dag. KA tror mye av suksessen til åpne barnehager, er at de ansees som et relevant pedagogisk tilbud, som er regulert i barnehageloven med forskrifter, og hører hjemme i det offentlige tilbudet.

Derfor er det viktig at KD, som forvalter midler til pedagogiske tilbud, ivaretar ansvaret for tilskuddsordninger til kommunene som gjør kommunene i stand til å drive åpen barnehage eller gi tilskudd til åpne barnehager drevet av ideelle aktører.

KA viser til høringssvar fra IKO – *Institutt for kirke og oppvekst*, som påpeker at det i oppvekstmeldingen som kom i juni (Meld. St. 28 (2024-2025) Tro på framtida – uansett bakgrunn) blir fremhevet at

«Regjeringen vil vurdere virkemidler for å øke kommunenes tilbud om åpne barnehager som del av deres helhetlige tilbud til barn og familier» (kap. 4.3.4).

KA mener kapittel 231, post 66, ikke bør flyttes fra KD til BFD før regjeringen har gjort dette arbeidet.

Vi ber komiteen om å bemerke viktigheten av gode rammevilkår for åpne barnehager, og innstille på at Kap 231, post 66 opprettholdes.

Nærmere om Hovedorganisasjonen KA og våre medlemmer

Tros- og livssynssektoren med sine mange ideelle virksomheter er en samfunnsskapende kraft. Som eneste hovedorganisasjon i Norge med spisskompetanse på kirke, tro og livssyn, bidrar KA til at virksomhetene på denne sektoren kan være profesjonelle arbeidsgivere, og får kunnskapsbasert rådgivning og bistand til å løse sine oppdrag. KAs medlemsvirksomheter driver per 2025 47 ideelle barnehager med særskilt kristent formål, hvorav 17 er åpne barnehager og 30 ordinære barnehager.

Kontaktpersoner

Jens A. Bjelland
Direktør, avdeling for politikk, ledelse og innovasjon
993 65 798
jens.bjelland@ka.no

Marit Brandt Lågøyr
Viseadministrerende direktør
977 12 116
marit.lagoeyr@ka.no